

Bratislav Ljubišić**MARIJA GRAHOVAC**

Galerija Grafički kolektiv, 16 – 28. januar 2006.

Ne tako davno, šezdesetih godina, pokret hipika imao je slogan: "Voditi ljubav, a ne rat!". Mjuzikl "Kosa", bez sumnje mnogo je uticao da se kolektivni duh "zaogrne" idejom o miru koji će trajati i dovoljno dugo i biti dovoljno sadržajan da bi se ljudskost razvila do neslučenih razmera. Jedna linija poparta je takođe išla tim putem i pokušavala da u detaljima, elementima koji su deo predmeta iz svakodnevnog upotrebe, pronađe suštinu koja se može likovnim jezikom preneti "dalje" i postati nekom vrstom osnovnog ritma kao što je to disanje. Vorhol i Roj Linhenštajn su u tome prednjačili. Svakako, postvarivanje ideje likovnim jezikom, ne smanjuje značaj i vrednost potrebe. Likovni jezik budući da je deo intelektualnog napora, sposoban je da se razvija i da omogućava igru, nepredvidivost i nova otkrića. To je već ozbiljna disciplina umetničkog kazivanja i tu se mora odati priznanje mnogim neimarima duhovnog.

Ljubav, istorija civilizacije poznaje mnogobrojne sisteme koji su objašnjavali i tehniku i mudrost ljubavi. Indusi imaju svoju enciklopediju zvanu "Kama sutra". U drevnoj Kini takođe postoje uputstva za ljubav počev od dinastije Tang. Što se tiče naše civilizacije, ona je zbog učenja hrišćanstva u potpunosti odbacila telesnu ljubav i svela je na duhovnu dimenziju. Pri tom se ne sme zaboraviti da je u prvom planu ljubav prema Bogu pa tek onda prema bližnjem svom. Izvan Hrišćanstva

bile su i neke druge ljubavi – ljubav prema vladaru; u Koreji ljubav prema sinu kim il sunga nešto je nezaobilazno. Ona suštinska, ljubav kao ljubav danas je vrlo prisutna upravo zbog situacije i atmosfere koja je identična onoj kada je nastala "Kosa" – tada su rat u Vijetnamu i Kubanska kriza bili uvod u predočavanje mogućeg Armagedona. Danas je na pomolu nova Atomaska kriza kao i kriza zvana raspad velikih država, vladavina multinacionalnih kompanija i mnogo toga razlozi su da se čovečanstvo zabrine.

Umetnici su se latili svoga oružija koje je takođe ubojito. Marija Grahovac, budući da je vrlo mlada, rođena je 1978. godine, ima šta da kaže na tu temu. Za nju je ljubav neka vrsta dizajna – ona ima svoje simbole i komunikacione znake, ima svoju moć koju joj je dala likovna umetnost. Izabrala je transparentnost govora, svedenost simbola na tzv. dečije pojednostavljivanje, na poznati sukob "roza-plavo"; igrajući se poznatim anatomskim elementima, njihovom mnogostrukom upotrebom dosegla je zanimljivu igru u kojoj je tehnika linoreza i linogravure veliki pomagač – stožer. Poruka umetnice je veoma jasna, a sama izložba je nešto i napadno i privlačno s obzirom na činjenicu da su grafike štampane i na platnu – to su torbe – torbice, ne samo na papiru.

Marija Grahovac je rođena u Beogradu, 1978. godine. Trenutno je na posle diplomskim studijama na Fakultetu primenjenih umetnosti, odsek grafika. Ovo joj je četvrta samostalna izložba. Dobitnik je nekoliko vrednih nagrada kao npr. na izložbi Zlatno pero za ekslibris čovek i riba i ekslibris Ivan Pušić prošle godine.